

Chủ đề : MỞ RỘNG KHÁI NIỆM PHÂN SỐ

1. Nhận biết:

Câu 1: Trong các cách viết sau, cách viết nào không có dạng phân số ?

- A. $\frac{0}{4}$ B. $\frac{-2}{3}$ C. $\frac{-2}{-5}$ D. $\frac{-3,5}{7}$

Đáp án: D

Câu 2: Cho biểu thức $A = \frac{2}{n-1}$ với n là số nguyên. Để A là phân số thì

- A. $n \neq 2$ B. $n > 1$ C. $n \neq 1$ D. $n < 1$

Đáp án: C

Câu 3: Viết các phép chia sau dưới dạng phân số :

$42 : 5 ;$ $2 : 3 ;$ $-4 : (-15) ;$

Đáp án: $\frac{42}{5}$; $\frac{2}{3}$; $\frac{-4}{-15}$

Câu 4: Viết các phân số sau :

- a) Tám phần chín   b) Âm ba phần bảy
c) Chín phần âm mười một   d) Âm mười phần âm mười bảy

Đáp án: $\frac{8}{9}$; $\frac{-3}{7}$; $\frac{9}{-11}$; $\frac{-10}{-17}$

2. Thông hiểu:

Câu 1: Biểu thị các số sau đây bằng phân số với đơn vị là :

- a) mét : 37cm, 117mm ;
b) mét vuông : 3dm², 591cm²

Đáp án: a. $\frac{37}{100}$ m ; $\frac{117}{1000}$ m   b. $\frac{3}{100}$ m² ; $\frac{591}{10000}$ m²

Câu 2: Biểu thị các số sau đây bằng phân số với đơn vị là :

- a) Ki-lô-gam : 73g, 17 dag
b) Tấn : 49kg; 9 tạ

Đáp án: a. $\frac{73}{1000}$ kg ; $\frac{17}{100}$ kg   b. $\frac{49}{1000}$ tấn ; $\frac{9}{10}$ tấn

Câu 3: Trong các phân số sau, phân số nào không có giá trị bằng 1 số nguyên ?

$\frac{-352}{4}$; $\frac{-645}{55}$; $\frac{1287}{9}$; $\frac{137}{-16}$

Đáp án: $\frac{137}{-16}$; $\frac{-645}{55}$.

Câu 4: Dùng chín chữ số khác nhau và khác 0 để viết các phân số có giá trị lần lượt bằng 2; 3; 4; 5; 6 ; 7; 8; 9.

Đáp án:

$$\frac{15846}{7923} = 2 \frac{17496}{4392} = 3 \frac{17568}{4392} = 4 \frac{31485}{6297} = 5$$
$$\frac{34182}{5697} = 6 \frac{31689}{4527} = 7 \frac{47328}{5916} = 8 \frac{75249}{8361} = 9$$

Câu 5: Số nguyên a phải có điều kiện gì để ta có phân số?

$$a/ \frac{32}{a}$$

$$b/ \frac{a}{5a+30}$$

Đáp án:

a) $a \neq 0$ b) $a \neq -6$

3. Vận dụng:

Câu 1: a) Dùng hai trong ba số sau 2, 3, 5 để viết thành phân số (tử số và mẫu số khác nhau)

b) Dùng hai trong bốn số sau -5, -9, 0, 17 để viết thành phân số (tử số và mẫu số khác nhau)

Đáp án:

a) Có các phân số: $\frac{2}{3}; \frac{2}{5}; \frac{3}{5}; \frac{3}{2}; \frac{5}{2}; \frac{5}{3}$

b) Có các phân số: $\frac{-5}{-9}; \frac{-9}{-5}; \frac{-5}{17}; \frac{17}{-5}; \frac{-9}{17}; \frac{17}{-9}; \frac{0}{-5}; \frac{0}{-9}; \frac{0}{17}$

Câu 2: a) Để chảy đầy bể nước, vòi thứ nhất cần 2 giờ, vòi thứ 2 cần 3 giờ. Hỏi trong một giờ, mỗi vòi chảy được mấy phần bể nước?

b) Trong 1 giờ, kim phút quay được 1 vòng trên mặt đồng hồ. Trong 1 giờ, kim giờ quay được mấy phần của vòng ?

Đáp án: a) Trong 1 giờ, vòi thứ nhất chảy được $\frac{1}{2}$ bể

Vòi thứ 2 chảy được $\frac{1}{3}$ bể

b) Trong 1 giờ, kim giờ quay được $\frac{1}{12}$ vòng.

Câu 3: Một lớp học có 44 học sinh, trong đó có 21 học sinh nam. Hỏi

a) Số nam bằng mấy phần số nữ ?

b) Số nam bằng mấy phần số học sinh cả lớp ?

Đáp án: a) Số nam bằng $\frac{21}{23}$ số nữ

b) Số nam bằng $\frac{21}{44}$ số học sinh cả lớp

Câu 4: Cho phân số $A = \frac{8}{n-7}$ với n là số tự nhiên .

a) Tìm điều kiện của số tự nhiên n để A là phân số.

b) Phân số A bằng bao nhiêu nếu : $n = 20, n = 3; n = 7$.

Đáp án :

a) Để A là phân số khi $n-7 \neq 0$ hay $n \neq 7$

b) Với $n = 20$ thì $A = \frac{8}{20-7} = \frac{8}{13}$

Với $n = 3$ thì $A = \frac{8}{3-7} = \frac{8}{-4} = -2$

Với $n = 7$ thì không tồn tại A

Câu 5: Cho phân số $D = \frac{m+5}{m^2 + 7}$

a) Chứng tỏ rằng phân số D luôn tồn tại.

b) Tìm phân số D, biết $m=2$; $m=0$.

Đáp án :

a) Ta có $m^2 + 7 > 0$ với mọi $m \in \mathbb{Z}$ nên $m^2 + 7 \neq 0$ với mọi $m \in \mathbb{Z}$

Vậy phân số D luôn tồn tại

b) Với $m = 2$ thì $D = \frac{7}{11}$

Với $m = 0$ thì $D = \frac{5}{7}$

4. Vận dụng cao:

Câu 1: Viết tập hợp A các số tự nhiên n, biết rằng $\frac{52}{13} \leq n \leq \frac{56}{7}$

Đáp án: Ta có $4 \leq n \leq 8$ và $n \in \mathbb{N}$. Do đó $A = \{4; 5; 6; 7; 8\}$

Câu 2: Tìm các số tự nhiên n sao cho phân số $\frac{n+6}{n}$ có giá trị là số nguyên

Đáp án : Số tự nhiên n là ước của 6, tức là $n \in \{1; 2; 3; 6\}$

Câu 3: Tìm các số tự nhiên n để cả 3 phân số $\frac{15}{n}$; $\frac{12}{n+2}$; $\frac{6}{2n-5}$ đều là số nguyên

Đáp án : Để $\frac{6}{2n-5}$ là số nguyên thì $2n-5$ là ước lẻ của 6.

Do đó : $2n-5 \in \{1; -1; 3; -3\}$

Suy ra : $n \in \{3; 2; 4; 1\}$

Để $\frac{15}{n}$ là số nguyên, ta loại $n=2$, $n=4$

Để $\frac{12}{n+2}$ là số nguyên, ta loại $n=3$

Vậy $n=1$. Khi đó ba phân số bằng 15, 4, -2